

1 CENTRUM VOĽNÉHO ČASU

1.1 Charakteristika školského zariadenia

Základná škola v Rožkovanech poskytuje svojim žiakom množstvo zaujímavých aktivít pre zmysluplné trávenie voľného času. S cieľom skvalitniť túto prácu a rozšíriť svoju ponuku je vytvorené pri základnej škole **Centrum voľného času/d'alej CVČ/** ako výchovno-vzdelávacie mimoškolské zariadenie pre všetkých žiakov školy.

Vytvorením CVČ si škola stanovuje cieľ, aby sa v rámci mimo vyučovacej výchovnej práce so žiakmi postupne vybuodovala ucelená sústava príležitostí pre cieľavedomý rozvoj záujmov žiakov. Táto sústava, v ktorej nie je hlavným hľadiskom množstvo záujmových útvarov, ale predovšetkým ich zloženie, umožní žiakom, aby sa podľa svojej voľby mohli uplatniť v ktorejkoľvek oblasti záujmovej činnosti.

CVČ je významným obohatením práce školy. Ovplyvňuje efektivitu výchovy a vzdelávania, pretože sa vo svojich dôsledkoch prejavuje ako uplatnenie individuálneho prístupu k žiakom talentovaným, i k žiakom so slabším prospechom, ktorých priaznivo inšpiruje a motivuje.

Obsah záujmovej činnosti žiakov 1. stupňa bude mať diferencovaný charakter, a to vzhľadom na vek detí a náročnosť práce.

Žiakom našej školy budú predkladané na výber také činnosti, pri ktorých sa často mení nielen druh aktivity, ale i prostredie, v ktorom činnosť prebieha. Záujmová činnosť bude orientovaná na všeobecne zamerané okruhy záujmovej práce a poskytne deťom možnosť orientovať sa v celej šírke záujmových oblastí. CVČ sa bude podieľať na výchove a vzdelávaní mimo vyučovania v oblasti športu a telesnej výchovy, prírodovedy, spoločenských vied, vedy a techniky formou **pravidelnej a príležitostnej** záujmovej činnosti.

- Pravidelná činnosť** - pre stály okruh záujemcov

/pravidelná záujmová činnosť záujmových útvarov/.

- Príležitostná činnosť** – uskutočňovaná vo forme

jedno rázových alebo nepravidelne sa opakujúcich podujatí pre príležitostných záujemcov /exkurzie, vychádzky, sústreďenia, návštevy divadelných predstavení, besedy, kvízy... /, alebo akcií, ktoré sú vyvrcholením záujmovej činnosti /súťaže, olympiády/.

1.2 Vymedzenie cieľov a poslania výchovy

Centrum voľného času bolo založené na základe § 115 zákona č. 245/2008 Z.

z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov:

(1) Centrum voľného času zabezpečuje podľa výchovného programu školského zariadenia pre deti oddychové a záujmové činnosti v ich voľnom čase.

(2) Centrum voľného času sa člení na záujmové útvary alebo športové útvary spravidla podľa veku alebo záujmu detí, pričom ich počet v príslušnom záujmovom útvare alebo športovom útvare je najviac 22; počet detí so zdravotným postihnutím alebo detí s vývinovými poruchami je v príslušnom záujmovom útvare alebo športovom útvare najviac 10.

(3) Výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti centra voľného času, ktorého zriaďovateľom je obec, určí zriaďovateľ všeobecne záväzným nariadením.

(4) Výber poplatkov : Obec Rožkovany na základe zákona NR SR č. 369/1990 o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, §12 ods. 4 písm. i) Štatútu obce a zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Školský zákon) vydalo Všeobecne záväzné nariadenie o určení výšky príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a v školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec.

Na základe nasledovného na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou centra voľného času prispieva zákonný zástupca žiaka od 01.09.2017 sumou – 3 €.

(5) Výška príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou CVC zriadeného samosprávnym krajom prispieva zákonný zástupca žiaka mesačne sumou najviac 15 % sumy životného minima pre jedno nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu.

(6) Zriaďovateľ CVC môže rozhodnúť o znížení alebo odpustení príspevku podľa odseku 6, ak zákonný zástupca o to písomne požiada a predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu.

V rámci príležitostnej činnosti sa uskutoční i spolupráca s rôznymi inštitúciami podľa potreby a vzájomnej dohody. CVC plánuje aktívne spolupracovať s obecným úradom, MO JDS, MO DHZ, MsKS v Sabinove, ZUŠ v Lipanoch, DJZ Prešove, mládežníckymi organizáciami v obci a športovými klubmi ...

Pri organizovaní záujmovej činnosti budeme dbať na to, aby žiaci neboli rozličnými druhmi záujmovej činnosti preťažovaní.

Budeme vychádzať z doterajších dobrých skúseností a nadväzovať na také tradície, ktoré by boli pre deti svojím obsahom a formou prítiažlivejšie.

1.3 Kompetencie dieťaťa/žiaka školského strediska záujmovej činnosti (ďalej len „CVČ“)

Výchovno-vzdelávacia činnosť vo voľnom čase umožňuje individuálny rozvoj osobnosti dieťaťa. Podporuje vytváranie jeho vzťahu k užitočnému tráveniu voľného času, aktívnemu oddychu, rozvoju svojho talentu a celoživotnému vzdelávaniu. Učí ho úcte k ľudským právam a základným slobodám, k porozumeniu a znášanlivosti, tolerancii, kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu a ako aj iným kultúram a národom.

Kompetencie sa prostredníctvom výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjajú a navzájom prelínajú v jednotlivých tematických výchovných oblastiach. Dieťa/žiak si ich rozvíja účasťou na záujmovej a oddychovej činnosti.

Kľúčové kompetencie predstavujú ideálny plánovaný cieľový výstup dosahovaný systematickým a postupným výchovno-vzdelávacím procesom počas pobytu dieťaťa/žiaka v CVČ. Dieťa/žiak CVČ má osvojené tieto kľúčové kompetencie na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym osobnostným možnostiam a dĺžke trvania jeho pobytu v CVČ.

1.3.1 Vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

- rieši nové, neznáme úlohy a situácie
- zúčastňuje sa rôznorodých súťaží
- prejavuje záujem o nové informácie

1.3.2 Komunikačné kompetencie

- zrozumiteľne vyjadruje a obhajuje svoj názor
- vypočuje si opačný názor
- rozvíja si komunikačné schopnosti v oblasti moderných IKT
- prijíma spätnú väzbu

1.3.3 Sociálne kompetencie

- vlastným postupom rieši jednoduché konflikty
- pomenuje svoje potreby
- presadzuje autonómiu a práva svojej osobnosti
- efektívne spolupracuje v skupine
- uvedomuje si potreby ostatných žiakov

1.3.4 Pracovné kompetencie

- prejavuje samostatnosť pri plnení vytýčených úloh
- dokončí prácu
- kultivuje svoju vytrvalosť
- plní si svoje povinnosti
- plánuje a hodnotí svoje činnosti
- prijíma nové informácie a poznatky
- rozvíja svoje manuálne zručnosti

1.3.5 Občianske kompetencie

- uvedomuje si potrebu rešpektovania práv a slobôd iných osôb
- uvedomuje si potrebu prijatia zodpovednosti za svoje správanie
- je otvorený primeranému participovaniu na živote v záujmovom útvare a v CVČ
- prejavuje úctu k rodičom a k starším osobám

1.3.6 Kultúrne kompetencie

- pozná kultúrne pamätihodnosti regiónu
- rozlišuje kultúrne a nekultúrne správanie
- rešpektuje iné kultúry a zvyky
- prijíma kultúrne podnety
- kultivuje svoj talent
- je otvorený spolupráci na kultúrnych podujatiach v záujmovom útvare a v CVČ
- ovláda základy kultúrneho správania

1.4 Tematické oblasti výchovy v CVČ

Výchova a vzdelávanie vo voľnom čase sa v CVČ realizuje v týchto tematických oblastiach výchovy:

- vzdelávacia
- spoločensko-vedná
- pracovno-technická
- prírodovedno-environmentálna
- esteticko-kultúrna (výtvarná, hudobná, literárno-dramatická)
- telesná a športová

Tematické oblasti výchovy v sebe zároveň obsahujú ďalšie oblasti výchovy najmä: rozumovú, mravnú, ekologickú a zdravotnú výchovu.

Výchovno-vzdelávacie proces sa realizuje integrovaním viacerých výchovných oblastí v záujmových útvaroch a v športových útvaroch.

Kľúčové kompetencie a osobnosť dieťaťa sa rozvíjajú prostredníctvom nižšie uvedených hlavných (vyšších) výchovno-vzdelávacích cieľov. Ich plnenie sa bude dosahovať aplikovaním nižších, špecializovanejších a konkrétnejších cieľov jednotlivých tematických oblastí výchovy v záujmových útvaroch a v športových útvaroch.

1.4.1 Vzdelávacia oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať autonómnosť v plnení vytýčených úloh
- rozvíjať efektívne spôsoby sebavzdelávania
- získavať nové poznatky a informácie
- získavať vzťah k celoživotnému vzdelávaniu

1.4.2 Spoločensko-vedná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- spolurozhodovať o živote v záujmovom útvar a športovom útvar
- prejavovať úctu k rodičom, starším osobám
- prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím

- pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd
- posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
- kultivovať kultúrne návyky a vyjadrovanie sa
- vyjadrovať svoj názor
- vedieť vypočuť opačný názor
- využívať všetky dostupné formy komunikácie
- vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty

1.4.3 Pracovno-technická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele
- rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu
- vedieť spolupracovať so skupinou
- rozvíjať základy manuálnych a technických zručností
- získavať základy zručností potrebných pre praktický život
- získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov

1.4.4 Prírodovedno-environmentálna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia
- rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

1.4.5 Esteticko-kultúrna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí
- rozvíjať základy vzťahu k umeniu
- rozvíjať talent a špecifické schopnosti
- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností
- prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetikej úprave prostredia
- podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí
- objavovať krásu v bežnom živote

1.4.6 Telesná a športová

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom
- pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog
- pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia
- pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu
- rozvíjať športový talent a schopnosti

1.5 Výchovný plán CVČ

Výchovný plán je vypracovaný pre všetky záujmové a športové útvary na školský rok/kalendárny rok. Výchovný plán obsahuje:

- najmenší počet hodín činnosti jednotlivých záujmových a športových útvarov v školskom roku/kalendárnom roku,
- zoznam tematických oblastí výchovy s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností v školskom roku/kalendárnom roku v rámci výchovného programu.

Uvedený najmenší počet predstavuje činnosť príslušného záujmového útvaru jedenkrát za týždeň (alebo jednu hodinu týždenne) a jednu výchovno-vzdelávaciu činnosť denne tak, aby sa vystriedali všetky tematické oblasti výchovy počas jedného týždňa.

Vzhľadom na špecifikum tohto zariadenia môže byť počet hodín záujmovej činnosti vyšší, ako je stanovený a naopak, počet výchovno-vzdelávacej činnosti nižší ako je vymedzený.

Záujmový/športový útvar:	Počet hodín ZČ:	Tematická oblasť výchovy:	Počet VVČ:
Srdce na dlani	50	Esteticko-kultúrna	10
Tanečný – moderný tanec	50	Esteticko-kultúrna	10
Literárno – dramatický	40	Esteticko-kultúrna	20
Šikovné prstíky	50	Pracovno-technická	10
Folklórny krúžok - Jazierko	50	Esteticko-kultúrna	10
Krúžok mladých bádateľov	50	Spoločensko-vedná	10

1.6. Výchovné štandardy výchovného plánu

Nadväzujú na vzdelávacie štandardy žiakov v škole. Delia sa na:

- **výkonové štandardy** - stanovujú kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to cieľové výstupy, ktoré má dosiahnuť dieťa/žiak na konci pobytu v CVC alebo po absolvovaní činnosti v záujmovom útvare,
- **obsahové štandardy** - určujú vedomosť, zručnosť alebo schopnosť, ktorú má dieťa ovládať a ktorú má vedieť aj prakticky používať.

Výchovné štandardy v jednotlivých tematických oblastiach výchovy v CVČ

Vzdelávacia oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Práca s informačnými zdrojmi, sebazvedľovanie	Byť otvorený k získavaniu nových poznatkov a informácií

Spoločensko-vedná oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Spolupráca, zodpovednosť, vytváranie pozitívnej klímy v záujmovom útvare, dodržiavanie školského poriadku CVČ	Spolurozhodovať o živote v skupine
Prejavy úcty k ostatným ľuďom, tolerancia	Prejavovať úctu k rodičom, starším
Práva dieťaťa, ľudské práva, moje práva, tvoje práva	Rozlíšiť dodržiavanie a porušovanie ľudských práv a základných slobôd
Slovensko v Európe, Slovensko vo svete, úspechy slovenských športovcov, umelcov	Prejavovať základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti
Spolužitie bez násilia	Rozlišovať kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní sa
Správanie, ktoré konfliktu predchádza	Samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty v záujmovom útvare

Pracovno-technická oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sebahodnotenie, minulosť, prítomnosť, budúcnosť	Samostatne si vytyčovať jednoduché osobné ciele
Splnenie úlohy, presnosť a čistota práce	Prejaviť osobnú zodpovednosť za vykonanú prácu
Spolupráca, vytváranie kladného vzťahu k ostatným, hrdosť na spoločný výsledok práce	Byť otvorený spolupracovať so skupinou
Práca s rôznym materiálom, netradičné pracovné postupy, zhotovenie darčeka, manipulačné zručnosti	Ovládať jednoduché manuálne a technické zručnosti
Karneval, veľkonočné a vianočné dekorácie, vlastná tvorba, výzdoba priestorov	Podieľať sa na tvorbe jednoduchých projektov

Esteticko-kultúrna oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudba, výtvarné umenie, tanec, literatúra, dramatika	Prejavovať pozitívny vzťah k umeniu
Netradičné výtvarné techniky, hudobné a umelecké činnosti	Rozvíjať svoj talent a špecifické schopnosti
Nácvik kultúrneho vystúpenia, vlastná umelecká tvorba	Byť otvorený k tvorivej činnosti
Výzdoba priestorov, netradičné ozdoby	Prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickému úprave prostredia
Veľká noc, Deň matiek, Úcta k starším, Vianoce	Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí a vystúpení v záujmovom útvare
Audio nahrávka, fotografovanie, filmovanie, kreslenie	Byť otvorený objavovať a vnímať krásu v bežnom živote

Prírodovedno-environmentálna oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pozorovanie prírody, fauny a flóry, pozorovanie zmien v prírode, šetrenie energiami, vodou	Pomenovať základné princípy ochrany životného prostredia
Starostlivosť o izbové kvety, čistenie prírody, zber papiera, triedenie odpadu, využitie odpadových materiálov	Uplatňovať zručnosti v jednoduchých činnostiach pri tvorbe a ochrane životného prostredia
Práca s prírodnými materiálmi, jednoduché pokusy	Byť otvorený k experimentovaniu a hľadaniu nových poznatkov

Telesná a športová oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Turistika, bicyklovanie, lyžovanie, plávanie, cvičenie v telocvični, stolný tenis, kolektívne loptové hry, vychádzky, súťaže, turnaje, športové popoludnie	Relaxovať pravidelným cvičením a pohybom. Rozvíjať svoj športový talent a schopnosti
Čo je nikotín, fajčenie, alkohol a zdravie	Pomenovať škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog
Otužovanie, relaxačné cvičenie, skupinové hry, netradičné športové disciplíny	Vyjadriť význam pravidelného pohybu a cvičenia

1.7 Výchovné osnovy CVČ

Sú súčasťou výchovného programu. Výchovné osnovy sú vypracované pre každú tematickú oblasť výchovy. Obsahujú názov tematických oblastí výchovy, výchovno-vzdelávací cieľ a vymedzujú počet výchovno-vzdelávacích činností/aktivít, ktorý nesmie byť nižší, ako je stanovený počet vo výchovnom pláne.

Výchovné osnovy v jednotlivých tematických oblastiach výchovy v CVČ

Vzdelávacia oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet VVČ
Získavať nové poznatky a informácie	Práca s informačnými zdrojmi, IKT, s encyklopédiou, slovníkom, sebvzdelávanie	18

Spoločensko-vedná oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet VVČ
Spolurozhodovať o živote v skupine	Spolupráca, zodpovednosť, vytváranie pozitívnej klímy v záujmovom útvare, dodržiavanie školského poriadku CVČ	5
Prejavovať úctu k rodičom, starším	Prejavy úcty k ľuďom, k starším, tolerancia	5
Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd	Práva dieťaťa, ľudské práva, moje práva, tvoje práva, spolužitie bez násilia	3
Posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti	Slovensko v Európe, Slovensko vo svete, úspechy slovenských športovcov, umelcov, žiakov	2
Využívať všetky dostupné formy komunikácie	Práca s počítačom, komunikácia s internetom, tvorba detského časopisu	15
Rozlíšiť kultúrne a nekultúrne prejavy v správaní	Spolužitie bez násilia	3
Vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty	Správanie, ktoré konfliktu predchádza	2

Pracovno-technická oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet VVČ
Vytyčovať si jednoduché osobné ciele	Sebahodnotenie, minulosť, prítomnosť, budúcnosť	2
Porozumieť významu osobnej zodpovednosti	Splnenie úlohy, precíznosť, presnosť práce	2
Vedieť spolupracovať so skupinou	Spolupráca, vytváranie kladného vzťahu k ostatným, hrdosť na spoločný výsledok práce	2
Rozvíjať základy manuálnych, technických a pracovných zručností	Práca s rôznym materiálom, netradičné pracovné postupy, zhotovenie darčeka, manipulačné zručnosti, vlastná tvorba	2
Získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov	Spoločná maska na karneval, Strom podujatí, zhotovenie darčeka....	2

Esteticko-kultúrna oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet
Posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí	Ludové tradície a zvyky, povesti, kultúrne pamiatky	5
Rozvíjať základy vzťahu k umeniu	Hudba, výtvarné umenie, tanec, nácvik programu, prezentácia	10
Rozvíjať talent a špecifické schopnosti	Netradičné výtvarné techniky, literárna a dramatická tvorba, hudobné a tanečné činnosti	10
Rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností	Vlastná tvorba, prezentácia	10
Prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickej úprave prostredia	Netradičné ozdoby, dekorácia	2
Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí	Veľká noc, Víťanie jari, Vianoce	3

Prírodovedno-environmentálna oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet VVČ
Pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia	Pozorovanie prírody, pozorovanie zmien v prírode, šetrenie energiami, vodou	10
Rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia	Starostlivosť o izbové kvety, čistenie prírody, zber papiera, triedenie odpadu, využitie odpadových materiálov, zber gaštanov	3

Telesná a športová oblasť

Výchovno-vzdelávací cieľ	Obsah	Počet VVČ
Kultivovať základné samoobslužné a hygienické návyky	Sebaobsluha, poriadok na stole, v šatni, umývanie rúk, vetranie	1
Rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom	Turistika, bicyklovanie, lyžovanie, plávanie, cvičenie v telocvični, stolný tenis, kolektívne športové hry	20
Pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog	Čo je nikotín, fajčenie, alkohol a zdravie	1
Pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy	Podstata zdravia, zodpovednosť za svoje zdravie, príčiny ochorenia, racionálna strava	1
Poznať základné princípy zdravého životného štýlu	Stravovacie návyky, pitný režim, striedanie práce s odpočinkom, prvá pomoc	2
Rozvíjať športový talent a schopnosti Rozvíjať vytrvalosť	Záujmový a športový útvar, netradičné športy	1